



90 สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอลถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการถวายพระราชสมัญญา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่องการถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อประกาศพระเกียรติคุณและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อวงการไหมไทย โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๘ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ชนบททั่วทุกแห่งของประเทศ โดยมีได้เพียงรับสั่งถามทุกข์สุขเท่านั้น แต่จะทอดพระเนตรราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จและรับสั่งถามชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวอย่างละเอียด ซึ่งราษฎรในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน ทั้งสองพระองค์มีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรและมีพระราชดำริที่จะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขเพื่อให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๑.๒ ต่อมา ปี พ.ศ.๒๕๑๓ เกิดอุทกภัยขึ้นในจังหวัดนครพนม ทำให้น้ำข้าวเสียหาย ครั้นเมื่อน้ำลดลงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรที่ประสบทุกข์ภัยพร้อมกับพระราชทานสิ่งของเครื่องอุปโภคและบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า การช่วยเหลือราษฎรมิใช่ช่วยเหลือแต่เพียงเฉพาะหน้า แต่ควรช่วยเหลือราษฎรให้มีรายได้สม่ำเสมอในระยะยาว ทุกครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทอดพระเนตรราษฎรสวมใส่ผ้าไหมมัดหมี่มาเฝ้ารับเสด็จ ซึ่งล้วนแต่เป็นผ้าไหมไทยที่มีลวดลายสวยงาม วิจิตรบรรจง แตกต่างกันไปเฉพาะท้องถิ่น จึงมีพระราชดำริให้ราษฎรทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นอาชีพเสริม อันเป็นวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมที่ดั่งามมาแต่สมัยบรรพบุรุษ รวมทั้งเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังมีพระราชดำริให้ส่งเสริมการประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหมในทุกพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอื่นทั่วประเทศ เช่น ฝ่ายกเมืองนคร จ.นครศรีธรรมราช ฝ่ายกดอกลำพูน จ.ลำพูน ผ้าไหมแพรวา จ.กาฬสินธุ์ ผ้าไหมมัดหมี่ จ.ขอนแก่น เป็นต้น ตลอดจนการคิดค้นลายผ้าไหมและอนุรักษ์ผ้าไหมไทยลายโบราณของแต่ละภูมิภาค ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และสร้างความมั่นคงในอาชีพยังประโยชน์แก่ราษฎรสืบมา

๑.๓ จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเยี่ยมราษฎรพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรต้องทำงานหนักและเผชิญกับภัยธรรมชาติ ทำให้มีฐานะยากจน ทรงมีพระราชปณิธานที่จะส่งเสริมและฟื้นฟูการผลิตสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อให้ราษฎรมีรายได้เสริม จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นการก่อตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์” และเปลี่ยนเป็น “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” โดยทรงรับเป็นองค์ประธานมูลนิธิและพระราชทานสิ่งของให้แก่ราษฎรในท้องถิ่นชนบทอยู่เสมอมิได้ขาด นอกจากนี้ยังทุ่มเทอุทิศพระวรกายและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ร่วมกับองค์กรสังคมสงเคราะห์และองค์กรการกุศลเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น เช่น การจัดโครงการศึกษาฝึกอบรมศิลปหัตถกรรม การส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาที่ได้รับเป็นมรดกตกทอดกันมาแต่โบราณกาล เป็นต้น

๑.๔ เมื่อปี ๒๕๔๕ มีผู้นำเข้าเส้นไหมและเส้นใยสังเคราะห์อื่นจากต่างประเทศ ทำให้ผ้าไหมไทยมีคุณภาพด้อยลงแต่ผู้ผลิตยังคงเรียกว่า “ผ้าไหมไทย” หรือ “Thai Silk” เพื่อการค้า ส่งผลให้ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศไม่มั่นใจในคุณภาพของผ้าไหมไทย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชกระแสรับสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในผ้าไหมไทย ซึ่งได้กำหนดเป็นข้อบังคับการใช้เครื่องหมายรับรองตามบทบัญญัติ มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย โดยแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่ ทรานกยูงพระราชทาน สีทอง (Royal Thai Silk) สีเงิน (Classic Thai Silk) สีน้ำเงิน (Thai Silk) และสีเขียว (Thai Silk Blend) ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยในต่างประเทศไปแล้วรวม ๓๖ ประเทศ และในปีเดียวกันนี้คณะกรรมการมหัศจรรย์ไหมระหว่างประเทศได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลหุสยาสเตอร์ แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะที่ทรงมีพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ และทุ่มเทเสียสละ อุทิศพระวรกายศึกษาพัฒนาหม่อนไหมไทยและนานาชาติ ตลอดจนอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมสนับสนุนผ้าไหมไทยซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ สามารถสร้างรายได้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรอาชีพที่มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑.๕ ด้วยพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใยราษฎรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริให้มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านหม่อนไหมของประเทศ เพื่อดูแลและช่วยเหลือเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ตั้งหน่วยงานเพื่อสนองพระราชปณิธาน ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานชื่อหน่วยงานว่า “สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จนกระทั่งในปี ๒๕๕๒ ได้ยกฐานะเป็นกรมหม่อนไหม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีการกิจศึกษา วิจัย พัฒนา การอนุรักษ์พันธุกรรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่งเสริมสนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของประเทศทั้งระบบ เพื่อให้ช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนาไหมไทยอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีการกิจสำคัญคือการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมภูมิปัญญาไหมไทยอันเปรียบเสมือนมรดกที่ล้ำค่าของแผ่นดิน จากพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถที่ทรงทุ่มเทเสียสละอุทิศ

/พระวรกาย...

พระวรกายและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ส่งผลให้เกษตรกรรมมีความอยู่ดีกินดีมีความมั่นคงในครอบครัว และอาชีพ รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ไทยจนเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถต่อการพัฒนา หม่อนไหมของประเทศ และพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาไหมไทยนานัปการทั้งในและ ต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย เพื่อประกาศพระเกียรติคุณ ในพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพ และเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อประกาศพระเกียรติคุณในพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถด้านหม่อนไหม และเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ให้ความเห็นชอบถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบในข้อ ๔

ขอแสดงความนับถือ



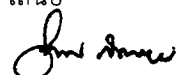
(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กราบเรียน นรม. ผ่าน รอง นรม. (นายชุมพล ศิลปอาชา)

ด้วย กษ. ขอให้นำเสนอ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ การถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แต่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องใน โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้ เสนอ ครม. พิจารณาเป็นวาระจร ในวันอังคารที่ ๑๔ ส.ค. ๒๕๕๕ ตามที่ กษ. เสนอ



(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กรมหม่อนไหม

โทร. ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๑๑ , ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๔-๖ ต่อ ๑๑๑

โทรสาร ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๑